

Sparindex – Sparandet över det normala

Sparindex mäter hushållens sparande i finansiella tillgångar, till exempel sparande i aktier, fonder eller på konto. Sparindex uppgick till 106 för det andra kvartalet 2009. Ett normalt sparande visar index 100. Det innebär att sparandet var över det normala, då gränsen går vid 105. En normal sparandenivå under detta kvartal uppgår till 78 miljarder kronor, medan det faktiska sparandet uppgick till 89 miljarder.

Spararna lämnade inte aktie- och fondsparande

Hushållens sparande i finansiella tillgångar var över det normala under det andra kvartalet 2009. I lågkonjunktens tecken, är det naturligt att sparandet är på en hög nivå. Samtidigt innebär den ökade arbetslösheten att allt fler hushåll har svårare att spara.

De flesta sparformerna hade ett inflöde under andra kvartalet, och det var ingen sparform som spararna valde att lämna i någon högre grad.

Sparandet i aktier och fonder skilde sig från motsvarande kvartal tidigare år, då uttagen brukar vara stora under denna period. Det låga ränteläget, i kombination med de kraftiga uppgångarna på börserna, påverkade spararna i denna riktning. Detta medförde att kontosparande var under det normala, medan sparande i aktier och fonder var över det normala.

Analys – inlåning.

Under finanskrisen och i lågkonjunktens inledning, samlade hushållen sitt sparande på bankernas och Riksgäldens konton, eftersom många ansåg dessa var de tryggaste alternativen. Under det andra kvartalet 2009, när den värsta turbulensen började lägga sig, var det naturligt att även välja andra sparformer.

En faktor som påverkade hushållens kontosparande var det låga ränteläget. Under det andra kvartalet låg Riksbankens reporänta på 0,50 procent, vilket gjorde att räntan på sparkonton också var låg och blev därmed också allt mindre attraktiv. Preferenserna för kontosparande försvagades när spararna såg den starka börsutvecklingen under perioden.

Under kvartalet fylldes sparkonton på från skatteåterbärningar. Sammantaget uppgick sparandet på konto till 32 miljarder kronor, vilket var 4 miljarder under det normala.

Analys – fonder

Under det andra kvartalet 2009 gick den svenska börsen upp 22 procent. Som en jämförelse kan nämnas att den europeiska börsen gick upp 15 procent under period. De riktigt kraftiga uppgångarna återfanns till exempel på den indiska och den brasilianska börsen, som gick upp med 49 respektive 31 procent.

Börsuppgången gjorde att de svenska hushållen valde att stanna kvar i aktier och aktiefonder. De senaste åren har fondsparandet haft större nettoutflöden under motsvarande kvartal, men för det aktuella kvartalet hade fondsparandet som helhet ett inflöde på 2,5 miljarder kronor, vilket var 7 miljarder över det normala.

Fondkategorin räntefonder hade ett mindre nettouttag, vilket inte är förvånande med tanke på att vanligt kontosparande också uppvisade ett svagt kvartal.

Analys – aktier

Den starka börsuppgången påverkade hushållens intresse för aktier, på samma sätt som för aktiefonder. Det faktiska sparandet på drygt en miljard kronor är inte särskilt stort i sig, men eftersom hushållen har haft stora nettoutflöden i aktier för motsvarande kvartal tidigare år blev översparandet i aktier hela 9 miljarder kronor för det andra kvartalet 2009.

Angående sparande, konsumtion och framtidstro

Under det andra kvartalet 2009 var sparandet i finansiella tillgångar över det normala, vilket är logiskt utifrån att hushållen i sämre tider traditionellt sett sparar mer och konsumerar mindre.

Sparbeteendet påverkas av förväntningar inför framtiden. Konjunkturinstitutet (KI) publicerar månadsvis hushållens konfidensindikator (CCI). Den visar hur hushållens syn är på den egna och landets ekonomi, i nuläget och 12 månader framåt. Under det andra kvartalet 2009 letar sig konfidensindikatorn uppåt, från tidigare bottennivåer. Stämningläget gick från mycket svagare än normalt till svagare än normalt. Hushållens syn på den egna ekonomin i nuläget var positiv, medan man var mer negativ till utvecklingen på 12 månaders sikt. Det senare har sin grund i rädsla

för den stigande arbetslösheten, och kommer enligt tidigare resonemang säkerligen medföra incitament för ett fortsatt högt sparande den närmsta tiden.

Det andra kvartalet var hushållens konsumtionsutgifter oförändrade från föregående kvartal, vilket kan vara ett trendbrott då konsumtionen har minskat de fem tidigare kvartalen. Statistik för detaljhandeln (SCB, HUI), tyder på en optimism i konsumtionen. Uppgången i de siffrorna, på ett års sikt, har flera förklaringar: Till exempel den låga räntan, renovering av hem genom rot-avdraget (som gynnar bygghandeln) i kombination med att fler tillbringade semestertid inom landet. Därtill tillkommer ett uppdämt köpbehov.

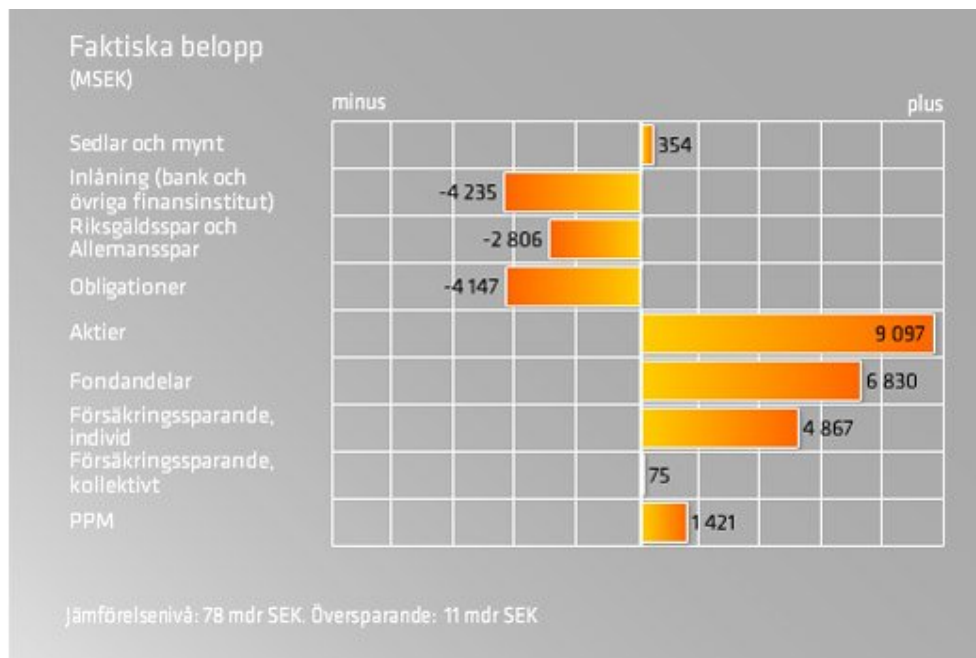
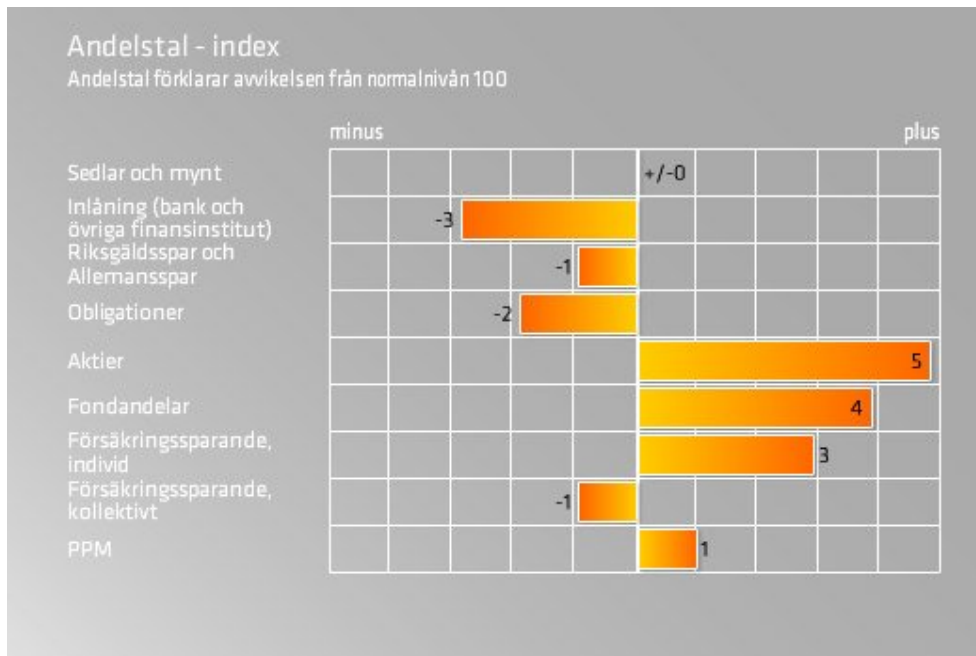
Blickar man framåt kommer den stigande arbetslösheten att minska hushållens möjligheter till både sparande och konsumtion, medan skattelättnader och det rådande låga ränteläget kommer att främja detsamma.

Angående definitioner av sparande

Avslutningsvis är det värt att notera att det finns olika sätt att räkna ut och definiera hushållens sparande. Den metod som är vanligast förekommande i media definierar hushållens sparande som disponibel inkomst minus konsumtion, och publiceras i nationalräkenskaperna (SCB). Metoden ligger även till grund för beräkningen av den så kallade sparkvoten. Det andra sättet finns i finansräkenskaperna (SCB), där sparandet definieras som sparandet i tillgångar minus skulder .

Oavsett vald metod, ska storleken på sparandet stämma överrens. Men på grund av skillnader i periodiseringar och antaganden i beräkningsmodeller, leder det till diskrepanser i metoderna. SCB skriver om detta på sin hemsida.

Swedbanks Sparindex tar avstamp i finansräkenskaperna, och inkluderar inte hushållens skuldsättning, men fokuserar på den del som rör hur hushållen sparar i finansiella tillgångar.

Sparindex presenteras kvartalsvis av Swedbank Investment Center